

МИНИСТЕРСТВО
НА
ПРАВОСЪДИЕТО

№. 23-02-256
.....
.....
1995 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

13/к.з.к.
9.08.95
ЖБ

Г-н М. Кошаров
до, вкл. 9.08.95

С Т А Н О В И Щ Е
НА МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 13 ОТ 1995 Г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 25 юли 1995 г. са допуснати за разглеждане исканията на Главния прокурор:

1. за задължително тълкуване на чл. 129, ал. 1 и 2, чл. 130 и чл. 131 от Конституцията относно организацията и статута на Висшия съдебен съвет с оглед на бюджетното му финансиране;

2. за установяване противоконституционността на чл. 3 от Закона за държавния бюджет на Република България за 1995 г. и

3. за установяване противоконституционността на чл. 25 от Закона за съдебната власт.

В дадения срок, в качеството на конституирана заинтересувана страна изразяваме следното становище:

по допустимостта на исканията на Главния прокурор

Въпреки, че Конституционният съд се е произнесъл по този въпрос, на основание чл. 25, ал. 2 от правилника за организацията на дейността му, го поставяме отново, за да се прецени допустимостта на направените искания и да се приеме, че те са недопустими. Съображенията ни са следните:

1. Разпоредбите на чл. 129, ал. 1 и 2, чл. 130 и чл. 131 от Конституцията не съдържат **никакви разпоредби относно** бюджетното финансиране на Висшия съдебен съвет. При това положение липсва конституционен текст, който да бъде тълкуван в посочения в искането аспект. Съгласно чл. 149, точка 1 от Конституцията и чл. 12, точка 1 от ЗКС, Конституционният съд дава задължителни тълкувания на Конституцията. Дори да се приеме, че се иска тълкуване на Конституцията като цялостен нормативен акт, в случая също липсва обект на

УУ

тълкуване, защото и в останалите ѝ текстове няма правна уредба на въпроса за бюджетното финансиране на Висшия съдебен съвет. Затова и изясняването на поставения въпрос чрез тълкуване не може да се постигне. Въпросите за организацията и дейността на Висшия съдебен съвет съгл. чл. 133 от Конституцията трябва да се уредят със закон и това е направено със Закона за съдебната власт. Конституционният съд обаче, не е органът, който е компетентен да тълкува законите – неговите правомощия са изброени изчерпателно в чл. 149 от Конституцията и не може да се разширяват, нито с аргумент за по-силното основание да се приеме, че след като може да тълкува Конституцията, той може да тълкува и законите. Очевидно е, че в случая чрез тълкуване се иска да се изведе липсващата правна норма за бюджетното финансиране на Висшия съдебен съвет, което би било недопустимо законодателстване при тази редакция на Конституцията от страна на Конституционния съд.

2. В чл. 3 от Закона за държавния бюджет липсва разпоредба за бюджета на Висшия съдебен съвет. В Конституцията липсва разпоредба, че Висшия съдебен съвет трябва да има самостоятелен бюджет. При това положение не е допустимо да се установява противоконституционност, защото няма норма, чиято противоконституционност да се изследва, нито конституционна норма, на която да се базира евентуалната преценка за противоконституционността на законната разпоредба.

3. Член 25 от Закона за съдебната власт е формулиран по силата на делегираното право да се издаде закон, който да уреди организацията и дейността на Висшия съдебен съвет. Конституцията съдържа само основните разпоредби за организацията и дейността на Висшия съдебен съвет, и като сочи, че тези въпроси трябва да се уредят със закон, не указва какво трябва да бъде съдържанието му. Следователно и текстът на чл. 25 от Закона за съдебната власт при това положение не може да противоречи на Конституцията, защото е недопустимо да се установява противоконституционност с неформулирани в Конституцията разпоредби. Разпоредбата на чл. 25 от ЗСВ е по въпрос, чието правно нормиране не може да се изведе от конституционен принцип.

Убедени сме, че изложените доводи са достатъчни, за да се приеме, че исканията на Главния прокурор са недопустими и това дава основание конституционно дело № 13/95 г. да се прекрати, но ако нашите доводи не бъдат възприети, излагаме и следните съображения:

по основателността на исканията на Главния прокурор

1. Конституционният съд се е произнесъл по друг повод с решение № 8 по конст.дело № 9/94 г. за характера на ВСС. Според мотивите на посоченото решение, Висшият съдебен съвет "е нова институция в държавната организация на Република България. Дефинитивно той е

орган, който осъществява ръководство на структурите на съдебната власт. Правното положение, ролята и мястото на Висшия съдебен съвет в системата на съдебната власт са установени в Конституцията." Тези изводи Конституционният съд е направил основавайки се на разпоредбите на чл. 129-131 от Конституцията, чието тълкуване се иска сега. Няма резон същите правни норми да бъдат изтълкувани по друг начин. Доразвивайки статута на Висшия съдебен съвет, Законът за съдебната власт не го определя като орган с разпоредителни функции. Въз основа на неговите решения съгл. чл. 30, ал. 4 от ЗСВ се издават заповеди от други органи за определяне броя на съдиите, прокурорите и следователите във всички съдилища, прокуратури и следствени служби и за тяхното назначаване, повишаване, понижаване, преместване и освобождаване от длъжност. Като орган на съдебната власт ВСС не е юридическо лице. Заседанията му се ръководят от министъра на правосъдието, макар че той не участва в гласуването при взимане на решенията. Не е предвидено да има собствен бюджет, въпреки че има правомощия по чл. 27, точка 8 от ЗСВ във връзка с нейния бюджет. Не е посочен в чл. 196 от ЗСВ и като субект, който извършва самостоятелно изпълнението на бюджета. Не са предвидени и никакви функции във връзка с бюджетното му финансиране. От изложеното се вижда, че ВСС не е замислян като орган на съдебната власт, който ще иземе функциите на председателя на Върховния касационен съд или Върховния административен съд, на Главния прокурор, на директора на Националната следствена служба или на министъра на правосъдието.

От законодателя зависи дали даден държавен орган да се създаде с права на разпоредител с бюджетни средства. Притежаването на такива права не е непременно обвързано с ролята и мястото му в системата на властта, така че от обстоятелството, че Висшия съдебен съвет е висш административен орган на съдебната власт, според нас не следва, че трябва да има самостоятелен бюджет и да бъде изпълнител по част от бюджета на съдебната власт.

2. От изложените съображения по предходната точка следва, че чл. 3 от Закона за държавния бюджет на Република България за 1995 г. не е противоконституционен. Щом ВСС не е разпоредител с бюджетни средства и не е юридическо лице, не следва в държавния бюджет да се определят изрично средства за него.

С текста на чл. 3 от Закона за държавния бюджет на Република България не са накърнени разпоредбите на чл. 117, ал. 2 и 3 от Конституцията. С разпоредбата не се засяга независимостта на съдебната власт, нито самостоятелността на нейния бюджет. С нея се разпределят бюджетните средства **само между органите на съдебната власт, които са разпоредители с бюджетни средства** - съдилищата, Главна прокуратура, Върховен съд

/ВКС и ВАС/ и Националната следствена служба, което е в съответствие с разпоредбата на чл. 196 от ЗСВ, където също ВСС не е посочен като орган, който самостоятелно изпълнява част от бюджета на съдебната власт.

Обстоятелството, че административното обслужване, на ВСС включително и финансовото, е възложено на Министерството на правосъдието, не означава че по този начин се "прекръпява или ограничава дейността на конституционно създаден орган".

Фактически Министерството на правосъдието напълно е поело разходите за помещения, командировки, канцеларски разходи и разходи за заплатите на служителите, които са натоварени само с административното обслужване на ВСС. По същия начин, по който Министерството на правосъдието осигурява средства за ВСС се разпределят бюджетните средства и за съдилищата, които при това са признати за юридически лица.

Следва да се има предвид, че чл. 3 от Закона за държавния бюджет на Република България е създаден при действието на чл. 25 и чл. 196 от Закона за съдебната власт и трябва да бъде съгласуван с тях. Никой до сега не е оспорвал тези текстове като противоконституционни, въпреки че по ЗСВ Конституционният съд е бил сезиран многократно. Освен това самият Висш съдебен съвет с ал. 2 от чл. 21 от правилата за своята дейност, приети на 12.02.1992 г. е потвърдил, че изпълнител на бюджета му е Министерството на правосъдието. Тези правила са били в сила към датата на приемането на Закона за бюджета на Република България за 1995 г.

3. Разпоредбата на чл. 25 от ЗСВ не е противоконституционна. Тя улеснява Висшия съдебен съвет като го освобождава от проблемите на административното му обслужване и му дава възможност да концентрира своето внимание за осъществяване на своите правомощия, определени в Конституцията и Закона за съдебната власт. Взето е предвид, че ВСС е сформиран от лица, които работят по трудов договор на друго място, което по необходимост налага този орган да не бъде постоянно действащ, а да осъществява дейността си чрез редовни заседания, насрочвани през определен период от време. С административното обслужване от Министерството на правосъдието с нищо не се накърнява или ограничава независимостта на ВСС като орган на съдебната власт.

По изложените съображения, моля Конституционният съд да не уважава исканията на Главния прокурор.

МИНИСТЪР:

